

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

37208

Aşağıda yer alan soruların, Millî Savunma Bakanı Sayın Yaşar GÜLER tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim.

Eylem Ertuğ ERTUĞRUL
Zonguldak Milletvekili
Millî Savunma Komisyonu Üyesi

Kamuoyuna yansıyan çok sayıda vakada, Türk Silahlı Kuvvetleri ve Jandarma Genel Komutanlığına bağlı birliklerde yaşanan şüpheli asker ölümlerine ilişkin ciddi iddialar yer almaktadır. Birçok olayın “intihar” olarak kayda geçirilmesine rağmen, olay yerindeki bulgular, tanık ifadeleri, kamera kayıtları, soruşturma süreçleri ve ailelere verilen bilgiler arasındaki çelişkiler hem toplumda hem ailelerde derin bir güvensizlik yaratmaktadır.

En son terhisine 10 gün kalan jandarma eri Celil Ağaç, Kayseri'de görev yaptığı cezaevinde ölü bulunması, yine aynı cezaevinde İbrahim Halil Horuz'un, askerlik görevini yapmaktayken 2 ay önce nöbet kulübesinde alınandan vurulmuş halde ölü bulunması ve ailelerine intihar ettikleri yönünde bilgi verilmesi infiale yol açmıştır. Gerek ihmalden kaynaklı, gerekse şüpheli denilebilecek, nedeni belli olmayan asker ölümleri ise özellikle son yıllarda fazlasıyla artmış ve soruşturmalar genellikle takipsizlikle sonuçlanmaktadır. Her yıl ortalama 100 askerin şüpheli şekilde öldüğü anlaşılmakta ancak çoğu kışlalar içinde yaşanan bu vakaların birçoğu basın ve kamuoyu tarafından hiç duyulmamaktadır.

Askerlik görevini yerine getiren her genç devletin koruması altındadır. Olayların şeffaf biçimde aydınlatılması, olası ihlallerin tespiti, caydırıcı önlemlerin alınması ve benzer trajedilerin önlenmesi açısından hayati önem taşımaktadır. Bu nedenle aşağıdaki soruların kamuoyu adına yanıtlanması zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Son 10 yılda (yıllara göre ayrı ayrı) Türk Silahlı Kuvvetleri ve Jandarma Genel Komutanlığına bağlı birliklerde kaç asker “intihar” nedeniyle hayatını kaybetmiştir? Kaç asker “şüpheli ölüm” olarak kayıtlara geçmiştir? Bu ölümlerden kaçının soruşturması tamamlanmış, kaçının soruşturması hâlen devam etmektedir?
2. Son 10 yıllık intihar ya da şüpheli ölüm vakalarının rütbe, birlik tipi (komando, piyade, eğitim tugayı vb.), görev yeri ve temel demografik özellikler (yaş, eğitim, memleket) açısından dağılımları nedir?
3. Bu olaylarda, kamera kayıtlarının olmadığı veya çalışmadığı, silah zimmet ve nöbet kayıtlarının eksik olduğu, olay yeri incelemelerinin standartlara uygun yürütülmediği, ailelere hatalı/çelişkili bilgi verildiği gibi iddialar Bakanlığınıza ulaşmış mıdır? Bu iddialar hakkında yürütülen idari inceleme sayısı nedir?
4. Mevcut mevzuat uyarınca kışlalarda bulunan kamera sistemleri, kayıt depolama süreleri ve kör nokta haritaları ile ilgili bir standardizasyon çalışması var mıdır? Son 5 yılda kaç birlikte kamera sistemi yenilenmiştir?

5. Askerlik öncesi ve askerlik süresince uygulanan psikolojik değerlendirme, risk analizi, erken uyarı ve danışmanlık hizmetleri hangi kriterlere göre yürütülmektedir? Son 10 yılda bu mekanizmalardan geçirilmesine rağmen intihar ettiği kaydedilen kaç asker vardır? Bu mekanizmalara ilişkin herhangi bir dış denetim yapılmakta mıdır?
6. Bölük komutanı, takım komutanı ve diğer sorumlu personel hakkında şüpheli asker ölümü vakaları nedeniyle yürütülen idari süreçlerde kaç personel hakkında inceleme açılmıştır? Kaçına disiplin cezası verilmiştir? Kaçı görev yerinden alınmıştır veya görevden uzaklaştırılmıştır?
7. "İntihar" olarak kaydedilen bazı vakaların aileleri, çocuklarının darp edildiği, kötü muameleye maruz kaldığı, tehdit edildiği veya psikolojik baskı gördüğü iddialarında bulunmaktadır. Bu iddialar hakkında bakanlığınızın ailelerle temasa geçip geçmediği ve bağımsız bir inceleme mekanizması işletilip işletilmediği konusunda bilgi verebilir misiniz?
8. Şüpheli asker ölümlerinin önlenmesi amacıyla Bakanlığınızın son 5 yılda hayata geçirdiği yeni uygulamalar, standartlar, eğitimler veya teknolojik iyileştirmeler nelerdir?
9. Bu alandaki eksiklik ve ihlallerin tespiti ve önlenmesi için TBMM'ye sunmayı planladığınız bir yasal düzenleme veya yapısal reform bulunmakta mıdır?